

V a l t i o n e u v o s t o n päätös Elenia Oy:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Alajärvi–Perho B).

Annettu Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2021

Elenia Oy (jäljempänä hakija) on pyytänyt lupaa saada lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 110 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Alajärven kaupungissa ja Perhon kunnassa.

Lunastus alkaa Alajärven kaupungissa sijaitsevalta kiinteistöltä Alajärven muuntoasema 5-404-77-2 ja päättyy Perhon kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Perhon sähköasema 584-401-20-181. Johdon pituus on noin 24,5 kilometriä. Kiinteistölle Alajärven muuntoasema 5-404-77-2 ei haeta lunastusta.

Hakijan tarkoituksena on rakentaa uusi 110 kV voimajohto välille Alajärvi–Perho. Nykyisen 110 kV voimajohdon tehonsiirtokyky on riittämätön. Uudella voimajohdolla parannetaan Perhon alueen sähköjakelun toimitusvarmuutta ja siirtokapasiteettia. Näin taataan kyseiselle jakelualueelle häiriöttömämpi sähkön jakelu vika- ja huoltotilanteissa. Hanke on osa hakijan verkon kehitystä, jolla täytetään sähkömarkkinaviranomaisen määrittelemät toimitusvarmuustavoitteet.

Voimajohdon reittisuunnittelun liityntäpiste on Fingrid Oyj:n omistama Alajärven kytkinlaitos. Voimajohdolle tutkittiin yksi reitti olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Voimajohto kulkee aluksi noin kahden kilometrin matkan Fingrid Oyj:n omistaman Koivisto–Alajärvi voimajohdon rinnalla. Fingrid Oyj:n voimajohdon erkaantuessa Kyyjärven suuntaan siirtyy uusi voimajohto hakijan Alajärvi–Perho A rinnalle. Voimajohto päättyy hakijan Perhon sähköasemalle.

Voimajohdon vaatima maa-aluearve on 26 metriä leveä johtoaueka sekä tämän molemmin puolin 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla puuston korkeus on rajoitettu. Uusi johto sijoittuu kahden kilometrin matkan Alajärven kyt-

kinlaitokselta lähdetessä kahden olemassa olevan 110 kV johdon rinnalle niiden kaakkoispuolelle. Olemassa olevan johtoalue levenee noin 20 metriä. Puuton johtoaukea yhdessä olemassa olevien johtojen kanssa tulee olemaan noin 62 metriä ja johtoalue noin 82 metriä. Johto siirtyy tämän jälkeen yhden olemassa olevan 110 kV johdon rinnalle sen kaakkoispuolelle. Olemassa oleva johtoalue levenee noin 20 metriä. Puuton johtoaukea yhdessä olemassa olevan johdon kanssa tulee olemaan noin 46 metriä ja johtoalue noin 66 metriä. Käytettävä pylvästyppi on pääasiassa harustettu pylväsrakenne.

Energiavirasto on myöntänyt johdolle hankeluvan 20.1.2020.

Voimajohdon reitistä on laadittu ympäristöselvitys. Selvityksen perusteella hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Pyydetty lausunnot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on todennut, että Kortepuro, Poikkijoki ja Savonjoki ovat uomaltaan luonnontilaisen kaltaisia lyhyeltä matkalta voimajohdon ylityspaikalta ja edustavat havumetsävyöhykkeen latvapuroja. Säilyttämällä puroumien ylityspaikoilla matalakasvuista pensas- ja puukerrosta, voidaan tällä lieventää pienilmaston haitallisia muutoksia puroluonnolle. Suojaava kasvillisuusvyöhyke tarjoaa tällöin varjostusta ja ravintoa puroissa elävälle eliöstölle. Uusi voimajohtolinjaus kulkee Pohjoisneva-Juurikkalamminneva- Haarukkalamminevan maakunnallisesti arvokkaan lintualueen (MAALI) poikki. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan MAALI-alueen linnustolle aiheutuvia törmäysriskejä voidaan vähentää asentamalla voimalinjoihin esimerkiksi huomiopalloja suo- ja peltoalueilla kulkevalle voimalinjan osuudelle. Yleisesti ottaen luontovaikutusten voidaan katsoa olevan vähäisempiä suunnitellun voimajohdon sijoituessa olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen, kuin raivatessa kokonaan uusi johtoalue maastoon. Suopohjaisilla arvokkailla luontokohteilla tulee voimalinjarakentaminen kuitenkin tehdä routa-aikaan haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Myös muut ympäristöselvityksessä esitetyt lieventämiskeinot, kuten luontokohteiden merkitseminen maastoon, toimenpiteiden ajallinen kohdentaminen sekä reittisuunnittelu tulee ottaa täysimääräisesti käyttöön hankkeen jatkosuunnittelussa.

Etelä-Pohjanmaan liitto on todennut hankkeen olevan sen energiapoliittisten tavoitteiden mukainen. Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavassa on osoitettu nykyinen 110 kV Alajärvi-Perho voimajohtolinja, jonka rinnalle uusi 110 kV voimajohto on tarkoitus rakentaa. Etelä-

Pohjanmaan liitto on pitänyt kannatettavana uusien voimajohtojen sijoittamista olemassa olevien johtokäytävien yhteyteen. Voimajohtolinjauksen ja pylväspaikkojen tarkemmassa suunnittelussa on pyrittävä minimoimaan vaikutukset alueen maisemaan, luonnonoloihin ja asutukseen. Hankealueelle on osoitettu kokonismaakuntakaavassa Ristiharjun ja Porasharju III:n pohjavesialueet, joita koskee seuraava suunnittelumääräys: ”Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava niin, että pohjaveden laatu ei huononnu eikä alueen antoisuus pienene.”

Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Alajärven kaupunki on todennut, että suunniteltu sähkölinja kulkee Porasharjun vedenmuodostumisalueen poikki, mutta suunniteltu linja ei vaikuta kaupungin vedenottoon. Rakentamisvaiheessa on kuitenkin otettava huomioon, ettei vedenmuodostumisalueella käsitellä öljyä ja polttoaineita eikä suoriteta koneiden tankkauksia. Kaivutöiden suorittamisessa pitäisi mahdollisuuksien mukaan pyrkiä säilyttämään maakerrostumat samassa järjestyksessä, jotta vedenkulku maaperässä säilyy entisellään. Rakentamisen aikana on otettava huomioon Möksyntien käytölle asetetut rajoitusmerkit ja korjattava töiden yhteydessä mahdollisesti tien rakenteisiin aiheutuneet vauriot.

Perhon kunnalla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Museovirasto on todennut, että hankkeen välittömässä läheisyydessä ei tunneta muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä.

Seinäjoen museoilla ja K.H.Renlundin museo–Keski-Pohjanmaan maakuntamuseolla ei ole ollut huomautettavaa voimajohtohankkeesta.

Maanomistajien kannanotot

Hanke kohdistuu 55 kiinteistön alueeseen. Kyseisten kiinteistöjen omistajille ja käyttöoikeuden haltijoille on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa hakemuksesta siten kuin lunastuslaissa säädetään.

Jarkko Joensuu on todennut, että hankkeesta olisi pitänyt tiedottaa aiemmin, jotta metsänhoitotyöt olisi voinut suunnitella toisin.

Taisto Poikola on todennut olevansa epä tietoinen korvauksista.

Hakijan vastine

Hakija on todennut Jarkko Joensuun ja Taisto Poikolan lausunnoista, että tutkimuslupahakemuksesta, -päätöksestä ja maastotutkimuksesta sekä lunastuslupahakemuksesta on tiedotettu lunastuslain edellyttämällä tavalla. Voimajohdosta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen korvauksista tehtävät korvauspäätökset tehdään tulevassa lunastustoimituksessa lunastustoimikunnan toimesta. Pääomaan kohdistuvat investoinnit (ojitukset, lannoitukset, raivauskustannukset yms.) korvataan normaalin lunastusmenettelyn mukaisesti lunastushetkestä viiden vuoden ajalta takautuvasti.

Valtioneuvosto on käsitellyt hakemuksen ja todennut, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen hankkeen toteuttamisessa sekä että johtosuunta on tarkoituksenmukainen.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 4 §:n nojalla antaa Elenia Oy:lle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 110 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Alajärven kaupungissa ja Perhon kunnassa. Lunastus alkaa Alajärven kaupungissa sijaitsevalta kiinteistöltä Alajärven muuntoasema 5-404-77-2 ja päättyy Perhon kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Perhon sähköasema 584-401-20-181. Johdon pituus on noin 24,5 kilometriä. Kiinteistölle Alajärven muuntoasema 5-404-77-2 ei haeta lunastusta. Johtoaukean leveys on 26 metriä. Sen kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämistä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa.
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisessä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.

- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa 23 metriä lähemmäksi johdon keskilinjaa.
- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi.

Hakija on ennakkohaltuunottolupaa pyytäessään esittänyt, että voimajohdon rakentaminen ja käyttöönotto tapahtuu vuosina 2021–2022. Koska hankkeella on kiire, valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 58 §:n nojalla myöntää hakijalle oikeuden ottaa haltuunsa lunastettavan omaisuuden ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa (ennakkohaltuunottolupa).

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

Elinkeinoministeri

Mika Lintilä

Ylitarkastaja

Johanna Juvonen

TIEDOKSI

Maanmittauslaitos
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Keski-Pohjanmaan liitto
Alajärven kaupunki
Perhon kunta
Elenia Oy
Maanomistajat

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytettä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytettä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytettä, kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan, asiamiehen tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähettyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 510 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telefax: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi